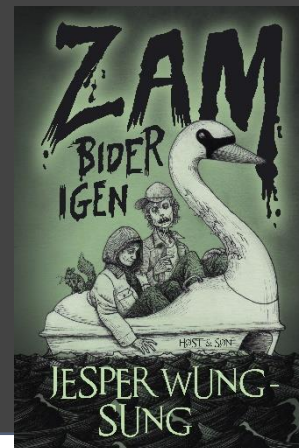

Zam bider igen

Indledning

Litteraturluiden her tager dig og dine elever med ind i Jesper Wung-Sungs gyseragtige, actionfyldte zombieunivers i *Zam bider igen* (2020). Med fokus på elevernes oplevelse, indlevelse og kreative fortolkningsaktiviteter lægger guiden op til et fængende hovedværksforløb. Efter arbejdet med romanen vil eleverne efter vores skøn stå tilbage med en vis eftertænkning, og de kan ikke undgå at tage en lille, men betydningsfuld, bid fra den litterære verden med tilbage til deres egen.

Illustration på omslaget: John Kenn Mortensen.

Målgruppe

6.-7. klasse

Forfatter

Anja Christina Houllind Simonsen og Janne Terese Jakobsen

Om værket

"Kom, Oscar," siger han. "Vi har en lang rejse foran os."

Alligevel kan Zam ikke lade være med at smile. For første gang i sit ikke-liv føler han sig ikke helt forkert. Han er heller ikke længere bange for ikke at gøre det godt nok. Zam føler bare, at han lever, da han sætter hælen i jorden, ruller over fodballen og sætter af med tæerne. Oscar følger efter. Riiittsschh, Riiittsschh, Riiittsschh. (fra Zam side 170).

Sådan slutter den første af Jesper Wung-Sungs bøger om zombien Zam og hans både indre og ydre kamp om at føle sig accepteret. Med oprejst pande begiver Zam sig sammen med sine venner, zombien Oscar og egernet Emil, ud på en lang og håbefuldst rejse, som læseren drages med ud på i efterfølgeren *Zam bider igen*. I denne bog følger vi således de tre venners jagt efter "Z-land", hvor zombierne efter sigende kan leve i fred og dermed slippe fri fra det umenneskelige fremmedhad, de oplevede i deres hjemby. Det viser sig dog, at Zams optimisme bliver sat på prøve, for den zombiehadske bande Blå Himmel er

lige i hælene på dem, og de har absolut ingen intentioner om at lade nogen zombier slippe fri. Samtidig kan Zam ikke lade være med at tænke på Sofie, der er "spærret inde" i den zombiefri by, "Friby", som hendes far, borgmesteren i Friby, har været med til at etablere. Kærligheden mellem Sofie og Zam spirer, men det er ikke så let, når man kommer fra to vidt forskellige verdener. Med frygt for både fortiden og fremtiden må de tre venner over mange farlige, udfordrende og grænseoverskridende bump på vejen for at komme i sikkerhed. Vil det lykkes dem at komme til Z-land? Hvad er Blå Himmel og borgmesteren ude på? Kan den forbudte kærlighed mellem Zam og Sofie få lov til at blomstre? Og kan Zam mon få troen på sig selv tilbage?

Mens den første bog i fortællingen om Zam i høj grad problematiserer forskelsbehandling gennem grusomme historiske referencer, kommer problematikken om anderledeshed i *Zam bider igen* i særlig grad til udtryk gennem beskrivelser af at være forfulgt og udstillet. Menneskets måde at iscenesætte samfundet, andre og sig selv kommer i den forbindelse i fokus, hvor der sættes spørgsmålstegn ved det perfekte. Jesper Wung-Sungs roman giver således læseren en indsigt i, at talent findes i mange former og størrelser, og at det største talent i bund og grund er at hvile i sig selv og turde vise verden, hvem man i virkeligheden er. Vi må med andre ord ikke glemme eller undertrykke vores evne til at omfavne forskellighed.

Om forfatteren

Hvad får mon en forfatter til at skrive om sådan et tabubelagt emne i et fantasyunivers? Vi har spurgt Jesper Wung-Sung, der i et skriftligt interview 18.11.20 fortalte os om sine tanker bag værket.

Outsidere i et zombieunivers

For mig ligger Zam i naturlig forlængelse af de andre outsidere i mit forfatterskab. Mange af disse er outsidere af sociale eller mentale årsager. På den måde er Zam mest beslægtet med en karakter som Jonas [i romanen "Kopierne"], fordi han er anderledes gennem selve sin eksistens.

Zombien er et interessant kulturelt fænomen. I gysere spilles altid på vores frygt for, at noget eller nogen vil os ondt. Derved minder zombien som figur om alle andre gysere, men hvor en alien eller en varulv er en udefinerlig frygt, så er zombien frygten for næsten. Der ligger en slet skjult etnocentrisme i skildringen af zombier. Zombier er dumme. Vi rigtige mennesker er tusinde gange klogere og smartere end dem. Zombier udgør kun en trussel, fordi de er så

mange. "Zombien" handler altså om frygten for, at store horder af primitive fremmede skal komme og tage alt, hvad vi har. Ødelægge verden, som vi kender den. Sådant en slags fremmed er Zam.

Så er der den individuelle vinkel og psykologi. En zombie befinder sig en i en slags permanent identitetskriser. Den er et menneske og alligevel ikke et menneske. Den kan se ned ad sig selv, men aner ikke, hvem den er. Zam er altså outsider, fordi han er zombie. Men han er også dobbelt-outsider, fordi han ikke er et menneske, men samtidig er for velfungerende en zombie til, at andre zombier forstår ham. Der er så megen smerte og energi i det eksistentielle udgangspunkt.

I forlængelse heraf tilføjer Jesper Wung-Sung: *Min oldefar, San Wung Sung, der blev udstillet i Tivoli i 1902, var om nogen en outsider i det danske samfund, men alligevel er det en inspiration, der hver gang kommer bag på mig. For eksempel var det først efter, at jeg havde skrevet "Zam", at jeg kunne se parallellen mellem zombien og min kinesiske oldefar – hvordan de begge oplevede, at der blev peget fingre af dem, når de gik hen ad vejen. En inspiration der endda fremkaldte denne navnelighed mellem Zam og San.*

Grusomme historiske referencer

Jesper Wung-Sung er overbevist om, at man gennem skønlitteratur kan diskutere nogle ting og på en måde, som man ikke kan ad anden vej. Han håber og tror på, at man gennem "Zam" kan få en anden indfaldsvinkel til for eksempel at tale om koncentrationslejre under 2. verdenskrig eller flygtningelejre i dag. Ifølge forfatteren er det noget af det, der er enestående ved litteraturen: En roman skaber et rum, som tillader læseren at forholde sig til verden på en anderledes åben måde.

En vigtig bid, læseren kan tage med sig

I interviewet fortæller Jesper Wung-Sung, at han håber, at læseren med de to romaner reflekterer over, hvad det vil sige at være henholdsvis 'normal' og 'anderledes'. At læseren forholder sig til den måde, vi indretter både samfundet og vores privatliv på, og dermed også overvejer, hvilke mekanismer vi selv er en del af, ikke mindst dem, der holder andre mennesker ude af fællesskabet.

Hvis du vil læse mere om Jesper Wung-Sung kan du læse mere her:

<https://forfatterweb.dk/wung-sung-jesper>

<https://litteratursiden.dk/forfattere/jesper-wung-sung>

Læseprocessen

For at støtte eleverne i deres indlevelse i romanens fortælling lægges der op til, at den ikke læses på én gang, men derimod i mindre 'bidder', der undervejs kobles sammen med udvalgte aktiviteter. Det følgende er forslag til, hvordan du kan læse og inddele bogen sammen med eleverne, og hvilke opgaver der kan arbejdes med. Derudover er der ved hver "læsebid" forslag til enkelte støttespørgsmål, du kan bruge til at sætte en litteratursamtale i gang, der kan understøtte elevernes forståelse. Spørgsmålene kan anvendes på forskellige måder – både i makkerpar, gruppevis og fælles. Her er et par forslag:

- Klassesamtale
- Quiz og Byt
- Cirkeldiskussion
- Et lille postløb, hvor eleverne skal ud at finde spørgsmålene
- Quiz (Kahoot, Jeopardy eller lign.)
- Isbjergteknikken, hvor eleverne i grupper trækker spørgsmål og beslutter sig for, om svaret findes på, mellem eller bag linjerne. Spørgsmålene placeres på et isbjerg lavet ud af karton. Spørgsmålene kan ligeledes sættes på et stort, fælles isbjerg på klassen. Se mere om denne aktivitet i Grib litteraturen! side 76-77 (Gyldendal 2020)
- Træk et spørgsmål op af "zombiemasken", og besvar det sammen.

Gang i tankerne! Inden vi læser

Aktivitet: Teaser - På flugt

For at slå stemningen an kan du lave en lille videoteaser, der vækker elevernes nysgerrighed og giver dem et indblik i romanens tema. Når de har set videoen, kan eleverne forsøge at sætte ord på deres oplevelse: Hvilke følelser sidder I tilbage med? Kan I genkende nogle af situationerne eller følelserne? Hvad tror I, romanen handler om?

Videoteaseren kan du fx lave således:

- Find fire billeder, der illustrerer nogle af de centrale temaer, fx et hjerte itu, et cirkus eller talent-show, flygtninge i en båd, flygtning som løber eller en flygtningelejr, en zombie osv.
- Sæt dem samlet ind som en collage på ét slide i en PowerPoint. Udvælg derefter nogle centrale ord eller citater fra bogen, som du sætter ind på collagen, fx *Paradis for os, Friby, Leve i fred, se sig over skulderen, dusør, efterlysning, jagt, det fine menneske, zombiefælde, Jeg vil dø for endnu en dag som menneske, kyssenes bro, forbudt kærlighed, længsel, frihed, accept, Hvad drømmer du om?, talentløs.*
- Tilføj underlægningsmusik (du kan finde musik i Find the Tune på SkoleTube), og optag din skærm med et skærmoptagerprogram som for eksempel Screencastify på SkoleTube. Du kan også lade ordene "flyve ind" ved hjælp af animationsværktøjet i PowerPoint, så din teaservideo får mere "action".

Aktivitet: Bogens layout

Udlever romanen til eleverne og lad dem 'sans' den.

- Hvad lægger I særligt mærke til?
- Mærk omslaget. Føles bogen rar at røre ved?
- Hvorfor er der taget en bid af bogen?
- Hvad kommer I til at tænke på, når I ser bogen?
- Hvorfor er siderne helt sorte i kanten, og hvilken effekt giver det?
- Se nærmere på titlen. Hvordan er den anderledes i forhold til resten af forsiden? Hvad betyder det at "gøre noget igen"? Hvilke to meninger ligger der i udtrykket? Hvordan kan man forstå titlen *Zam bider igen*?
- Hvordan ser personerne på forsiden ud? Hvordan tror I, de har det?
- De to personer sidder i en svane. Hvorfor gør de mon det? Hvor er de på vej hen?

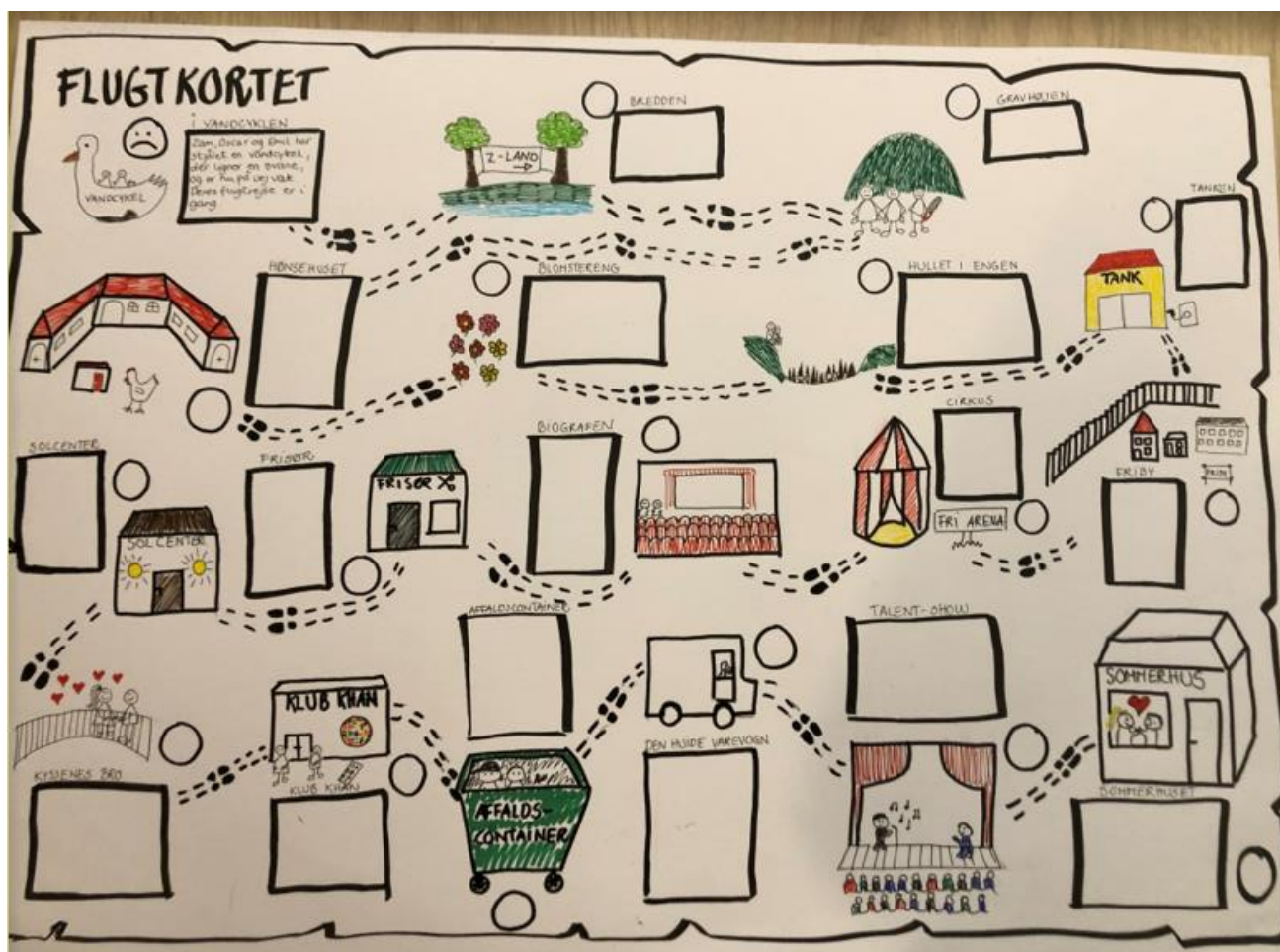
Læs bagsideteksten højt for eleverne.

Har I læst *Zam*, kan du også lade eleverne undersøge ligheder og forskelle mellem de to forsider, fx lade eleverne foretage sammenligningen ved at udfylde et Venn-diagram. Eleverne kan også prøve at lægge de to romaner ovenpå hinanden og undersøge biddet. Hvorfor er det mon større i *Zam bider igen*?

Aktivitet: Flugtkort

Mens eleverne læser romanen, kan de udarbejde et *Flugtkort*, der beskriver og illustrerer Zam, Emil og Oscars flugt/rejse – og dermed også selve romanens komposition. Ved hvert læsestop laver eleverne en tegning af det miljø, som personerne befinder sig i. Derudover skal de i en kort form skrive, hvad der er sket i de læste kapitler og tegne en smiley, der viser, hvordan Zam har det, og hvordan han ser på fremtiden. Se eksemplet her:

Kortet kan med fordel laves i grupper og på et A2-papir. At udarbejde kortet støtter eleverne i forståelsen af tekstens opbygning og fremdrift undervejs i læsningen, men sætter også fokus på Zams udvikling og sindsstemning. Eleverne skal således være aktive læsere, som løbende forholder sig til tekstens miljø og personskildring.

Undervisningsfokus/undervisningsideer

Kapitel 1-4: På flugt

Aktivitet: Cirkeldiskussion og fællessang

Klassen deles i en ydre- og en indercirkel. Begge cirkler vender ansigterne mod hinanden, så alle står over for en makker. Læreren står i midten og læser et spørgsmål højt. Eleverne taler om spørgsmålet med makkeren. Herefter rykker ydercirklen en tak til højre, så alle får en ny makker. Læreren læser næste spørgsmål højt, og sådan fortsætter det med resten af spørgsmålene.

- Hvor er Oscar, Emil og Zam på vej hen?
- Hvad kommer I til at tænke på, når I hører, at nogen flygter i en båd?
- Hvordan er det mon at være på flugt? Hvilke tanker og følelser indebærer det?
- Hvad finder han i lommen på regntøjet? Hvad finder Zam ud af, og hvordan reagerer han?
- Hvorfor tør Zam ikke tænke på fremtiden, selvom det er det, Sofie opfordrer ham til?

- Hvad får de øje på inde på bredden, og hvad står der?
- Hvad betyder det, at man kan leve i fred? Hvorfor ved Zam ikke, hvad det betyder?
- Hvorfor vil Zam gerne være som en svane?
- Hvorfor drømmer Zam om at være en tandlæge?
- Hvad ser Zam ved gravhøjen?
- Hvad tror I, der kommer til at ske i de næste kapitler?

Syng sangen "Skuld gammel Venskab rein forgo" sammen i klassen. Hvad drejer sangen sig egentligt om? Hvornår plejer man at synge den? Hvorfor tænker Zam på denne sang, da de sejler væk?

Flugtkortet

Bed eleverne om at udfylde flugtkortet. I kapitel 1-4 indgår disse steder: Vandcyklen, søbredden, gravhøjen.

Kapitel 5-10: I hønsegården

Forslag til spørgsmål til litteratursamtalen:

- Hvor gemmer Zam, Emil og Oscar sig?
- Hvad forestiller Zam sig, at hønsene tænker om dem?
- Hvad sker der om natten i hønsehuset?
- Hvordan reagerer bondemanden, da han får øje på dem?
- Hvad kalder bondemanden dem, og hvordan reagerer Zam på det?
- Hvad bilder Zam bondemanden ind, at han laver? Hvorfor gør han det?
- I nyhederne hører Zam om Z-mærkninger, som alle zombierne skal bære. Hvorfor skal de bære de mærkninger? Under 2. Verdenskrig skulle en befolkningsgruppe også bære armbind. Hvem var det, og hvorfor skulle de det? Hvordan hænger det historiske sammen med denne fortælling?
- Hvorfor har zombierne fået mundkurv på? Hvad betyder det også at få mundkurv på?
- Hvorfor er der bygget en mur omkring Friby? Hvorfor hedder byen Friby?
- Hvordan afbilleder Zam Sofie i hans figur?
- Hvem leder efter Zam, Oscar og Emil?
- Hvorfor afslører bondemanden ikke, at Zam og Oscar er der? Hvordan har bondemanden det med "forskellighed"?

Flugtkortet

Bed eleverne om at udfylde flugtkortet. I kapitel 5-10 indgår dette sted: Bondegården.

Aktivitet: Med et andet perspektiv

Sofies far fortæller i et interview, at folk ville blive bange, hvis de så verden med en zombies øjne. Det er Zam enig i, men de har alligevel ikke helt samme syn på, hvorfor man vil blive skræmt. Eleverne kan både opfordres til at tegne og skrive deres tanker om de forskellige perspektiver.

Brug fx **brilleskabelonen bagerst i guiden**:

Det ene brilleglas skal illustrere, hvordan Sofies far tror, at zombierne ser verden (De har det godt og tænker kun på at bide mennesker og æde kød). Det andet brilleglas illustrerer, hvordan zombierne i virkeligheden har det i samfundet (De har det forfærdeligt - de bliver sendt i lejr, set ned på, opfattet som dumme, udstødte, forfulgt). Tal også med eleverne om, hvad det vil sige at skifte perspektiv: Hvorfor (og hvornår) kan det være en god egenskab at kunne skifte perspektiv og sætte sig i andres sted?

Aktivitet: Poetiske Zam

Zam digter sin egen sang, der udtrykker mange af de følelser og drømme, han brænder inde med. Læs først digtet højt i klassen og tal om, hvad det egentligt drejer sig om. Hvordan har Zam det? Hvad vil han gerne udtrykke i digtet? Hvad drømmer han om? Hvorfor fylder disse tanker for ham?

Lad derefter eleverne arbejde videre med digtets stemning og udtryk. I makkerpar finder de en melodi, som underbygger digtets stemning. Melodien kan findes i Find The Tune på SkoleTube. Herefter øver eleverne sig i at læse digtet på en måde, der igen sætter fokus på stemning og følelser. Gennemgå sammen med eleverne, hvad en god oplæsning indebærer. Kom herunder ind på artikulation, tryk, tempo og pausering. Når de har øvet sig og fundet frem til den bedste måde at læse digtet på, indspiller de deres digt med underlægningsmelodien. De kan bruge deres telefoner eller VoiceThread på SkoleTube.

Afspil deres indspilninger i klassen og lad eleverne diskutere, hvordan de på forskellig vis har udtrykt Zams tanker og følelser ved hjælp af oplæsning og musik. Lad dem i denne forbindelse kommentere på, hvordan de har anvendt oplæsningens parametre som virkemidler.

Kapitel 11-15: På tanken

Forslag til spørgsmål til litteratursamtalen:

- Hvad er Lønneberg? Hvordan beskriver Zam stedet?
- Hvordan er stemningen? Hvordan har Zam det?
- Hvad er det for et symbol, Zam snakker om, da han ser Oscar på toppen af bakken?
- Hvordan beskriver Zam Emil fra Lønneberg?
- Hvad ser Zam i hullet på engen?
- Hvorfor er verden alligevel ikke helt som Lønneberg?
- Hvad går Zams drøm ud på, og hvorfor drømmer han det?
- Hvad sker der på tankstationen?
- Hvem tror ekspedienten, at Zam er? Hvordan reagerer Zam?
- Hvad er det Zam får øje på bag ved Sofies far i nyhederne? Hvordan har han det med det?
- Hvad er Zam bange for, som er "hot eller meget meget not"?

Flugtkortet

Bed eleverne om at udfylde flugtkortet. I kapitel 11-15 indgår disse steder: Blomsterengen, hullet i engen med døde zombier, tankstationen.

Aktivitet: WANTED

For at komme tæt på Zam og Oscar kan eleverne udarbejde en *efterlysningsplakat*. På den måde forholder eleverne sig undersøgende til teksten, personerne og deres handlinger. Eleverne får mulighed for at sætte sig i hovedpersonens sted. Det er vigtigt at få talt om, hvordan man laver en personbeskrivelse ud fra både personernes udseende og handlinger.

Eleverne kan lave plakaten på et stykke papir eller med et digitalt plakatprogram, fx Easel.ly på SkoleTube. På grib litteraturen.gyldendal.dk kan du også finde en skriveskabelon til en Wanted-plakat. Plakaten skal gerne indeholde:

- En overskrift: Hvem er efterlyst?
- Billede af ham (og Oscar og Emil).
- Hvorfor er Zam (og Oscar og Emil) efterlyst? Hvordan forsvandt han/de?
- Hvordan ser han ud? Hvilket tøj har han på osv.?
- Hvad kendetegner ham/dem personligheds-mæssigt?
- Hvordan havde han/de det følelses-mæssigt, da han/de forsvandt?
- Hvor blev han/de sidst set? Hvem var han/de sammen med?
- Dusør: Hvad får man, hvis man finder dem?

Kapitel 16-22: Cirkuszombie

Forslag til spørgsmål til litteratursamtalen:

- Hvorfor er Zam, Oscar og Emil taget til Friby?
- Hvorfor synes Zam, at det er en dum ting at drømme?
- Hvordan kommer de ind i Friby?
- Hvilket talent er godt at have for at være med i cirkus?
- Er det et talent at spille "dum"?
- Hvorfor har forfatteren valgt, at Oscar og Sofies far har det samme jakkesæt på? Hvem er klovnen?
- Hvorfor har Sofie skrevet "selvfølgelig kan du klare det, Zam" nederst på sin hemmelige seddel?
- Hvilken betydning ligger der bag vejnavnene i Friby?
- Hvorfor ser menneskerne uhyggelige ud, og hvad mener der med, at de har maskeansigter? Hvad gør man, når man tager en maske på?
- Hvem er Oliver Wright? Hvorfor hedder han Wright?
- Hvad fortæller Sofie om Z-land?
- Hvad siger Sofie, at Zam skal gøre?
- Hvorfor lyver Zam over for Sofie, da hun spørger, hvordan han har det?
- Hvorfor siger Sofie: "Du kan blive statsminister"?
- Hvordan har Zam det med, at Z-land ikke eksisterer?
- Hvorfor er det svært for Zam at lade som om, at han er en anden, når han er i Friby?
- Hvad mener Zam med, at folk er bange for at leve livet?
- Hvorfor mener Zam, at alt er et stort show i Friby?

Flugtkortet

Bed eleverne om at udfylde flugtkortet! kapitlerne 16-22 indgår disse steder: Friby, cirkusset, biografen, kiosk.

Aktivitet: Kære brevkasse – Hvad skal jeg gøre?

Bipersonerne spiller også en særlig rolle for bogens tema. Sofie er i den forbindelse særlig betydningsfuld, idet hun er en af de eneste, der holder af Zam som den, han er. Men samtidig presses hun af samfundets og sin fars holdninger til zombierne, og på den måde står hun i et vanskeligt dilemma.

Eleverne kan udforme et brevkassedilemma. Hvis I ikke har arbejdet med dilemmaer før, kan du med fordel starte med at bringe genren op, fx ved at inddrage podcasten "Mads og monopolet". Find evt. mere inspiration til arbejdet med brevkassedilemmaer i *Grib litteraturen* side 124 (Gyldendal 2020) eller på griblitteraturen.gyldendal.dk.

Tal om Sofies rolle i klassen. Lav eventuelt et mindmap på tavlen, hvor I udfolder Sofies situation, tanker og følelser. Brug mindmappet til at udarbejde et dilemma-brevkassebrev i fællesskab. Elevernes opgave er nu at udforme et svar til Sofie, hvori der gives gode råd til, hvordan hun skal løse sit dilemma. Svarene læses højt på klassen.

Kapitel 23-29: Stol på mig

Forslag til spørgsmål til litteratursamtalen:

- Hvordan er stemningen i Friby? Stemningen er god, da alle glæder sig til talentshow, men den bliver trykket, da de finder ud af, at der er Zombier i byen
- Hvilken effekt har efterlysningen i radioen? Alle bliver mistænksomme og kigger sig over skuldrene.
- Hvordan får Oliver Wright menneskene på sin side? Hvordan overbeviser han dem om, at zombierne skal udryddes? Han fortæller, at de er farlige og bider.
- Hvordan er stemningen i kapitel 25 (Kysenes bro)? Stemningen er lykkelig, alle virker forelskede.
- Hvorfor er han lettet over, at Marcus ikke hedder Edward? Han tænker på *Twilight* serien, hvor pigen er forelsket i Vampyren Edward.
- Hvorfor bliver Zam ved med at undskylde? Og hvorfor vil Sofie have ham til at stoppe med det? Han føler, at han gør alting forkert og at han er forkert.

- Hvorfor bliver Zam ved med at spørge, om Marcus er flink? Han er nervøs, for om Sofie er forelsket i Marcus.
- Hvorfor kysser Sofie Zam? Fordi hun godt kan lide ham.
- Hvad mener djævlekvinden med: "Alle er mere, end andre tror. Men også noget andet, end de selv tror."? At der mange der ikke tror nok på sig, og hvad de kan blive til.
- Hvad symboliserer de to kvinder ved Smukke Rob? Djævelen og en engel.
- Hvem og hvordan er Smukke Rob? Han er efterladt af sin mor og kæmpet sig op af rangstigen for at blive en indflydelsesrig person.

Flugtkortet

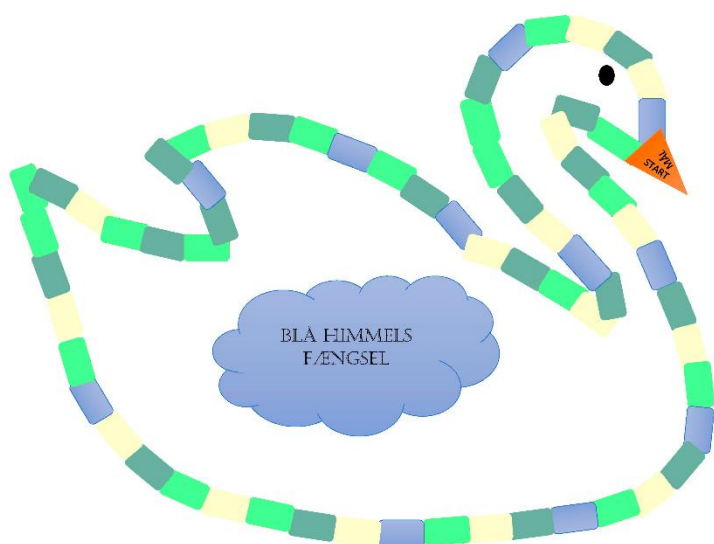
Bed eleverne om at udfylde flugtkortet. I kapitlerne 23-29 indgår disse steder: Frisørsalonen, solcenteret, kyssenes bro, Klub Khan.

Aktivitet: Svanen rundt

Print spillepladen i A3 og spillereglerne i A4.

Print spillekort, og klip dem ud (cremefarvede kort = bevægelse, turkise kort = på linjen spørgsmål, grønne kort = infererende spørgsmål).

Bagerst i guiden finder du spilleplade og kort.

Inddel eleverne i grupper med 4 elever i hver.

Giv hver gruppe en spilleplade, spillekort og en terning.

Bed eleverne om at finde en spillebrik. Fx et lille stykke viskelæder, farvet papir eller lignende.

Kapitel 30-37: Talent

Flugtkortet

Bed eleverne om at udfylde flugtkortet. I kapitlerne 30-37 indgår disse steder:

Affaldscontaineren, den hvide varevogn, talentshowet og sommerhuset.

Forslag til spørgsmål til litteratursamtalen:

- "Alt skal nok blive bedre. Det gør det altid. Man ved bare ikke hvordan eller hvornår." Hvad mener Zam med dette?
- Hvordan har Zam ændret sig?
- Hvordan reagerer publikum og dommerne på hans sang?
- Hvad mener dommeren med "ægthed" og "det rene menneske"?
- Hvad betyder det, at han ikke er en usleben diamant, men en usleben brosten?
- Hvad siger Zam på scenen (side 166)? Hvorfor siger han det? Hvad fortæller det os om ham, at han siger det?
- Hvad beder Sofie ham om at gøre, og hvordan har Zam det med det?
- Hvorfor bider Zam ikke Oliver Wright?
- Hvordan beskrives sommerhuset? Hvad er det for et sted?

Aktivitet: Et opslag på Instagram

Lad eleverne leve sig ind i en af romanens personer og/eller situationer ved at lave et opslag inspireret af det sociale medie "Instagram". Ved at bruge denne kommunikationsform får eleverne et indblik i, hvordan de sociale medier bruges til selviscenesættelse, hvilket er et af de centrale temaer i fortællingen. Eleverne skal således 'skifte perspektiv' og overveje, hvordan de forskellige karakterers opslag ville se ud. Hvordan ville den pågældende karakter 'udstille' sig selv? De skal både medtænke billedets indhold og komposition, tekst, hashtags og emojis. Eleverne kan bruge deres mobiler til at tage billeder eller anvende andre passende billeder fundet på nettet. På gribliteraturen.gyldendal.dk kan du finde en skabelon til et Instagram-opslag og efterfølgende kan de hænges op i klassen.

Karaktererne kan fx være Zam, Oscar, Sofie, Sofies far, Oliver Wright, Marcus, Djævlekvinden, Smukke Rob.

Brug aktiviteten som afsæt for en klassesamtale om, hvornår og hvordan de forskellige karakterer 'udstiller' sig selv, og hvilke masker og roller, de tager på sig. Led snakken ind på, hvordan dette kommer til udtryk i elevernes egen hverdag: Hvordan 'iscenesætter' vi

vores hverdag og os selv på bestemte måder? Hvorfor gør vi det? Hvorfor er der mange, der stiller op til forskellige talentkonkurrencer? Hvorfor kan mange godt lide at se reality-programmer? Osv.

Aktivitet: Bag tekstens låge

Som opsamling på hele arbejdet med romanen, kan eleverne i makkerpar eller gruppevis lave en lille foldebog, der samler trådene og visualiserer tekstens tema og udsagn. Foldet laves som en låge, der kan åbnes, og skal således give en forståelse af, at teksten kan 'gemme' på noget - nemlig på selve temaet. Forsiden dekoreres med tegninger og citater, der kan kobles sammen med romanens tema(er). Eleverne skal reflektere over, hvad teksten siger om det at være menneske i verden, og skrive det ned bag lågerne. Det kunne fx være:

- At være sig selv og ikke give op
- Don't try so hard to fit in, when you were born to stand out
- At følge flokken
- Alle har et talent
- Det er okay at være anderledes
- At sætte sig i andres sted
- Acceptere forskelligheder
- Alle udfylder vigtige roller i et samfund
- Vi skal ikke alle være ens
- Det perfekte > < det uperfekte
- Det normale > < det anderledes
- At være en del af et fællesskab

På hjemmesiden grib litteraturen.gyldendal.dk kan du finde inspiration til, hvordan foldebogen udarbejdes.

Perspektivering

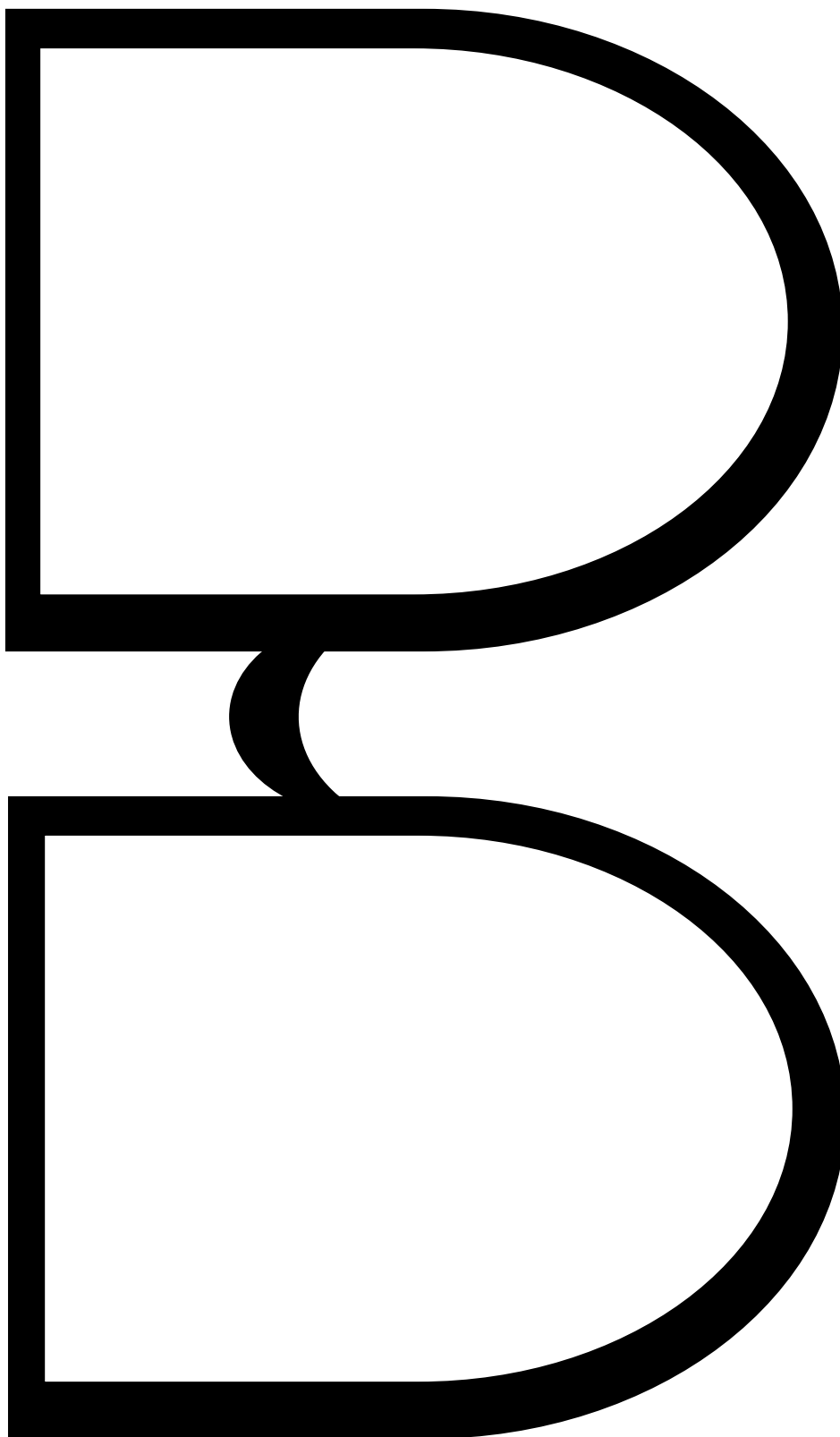
Foruden den første bog om zombien Zam kan elevernes selvstændige læsning sidenhen med fordel inddrage nogle af Jesper Wung-Sungs andre værker, der ligeledes sætter det at være en outsider under lup. Det kunne fx være *Kopierne*, *Ud med Knud* eller *Skolen*. Vær dog opmærksom på, at flere af forfatterens romaner kan være komplekse og kræver dygtige (udskolings-) læsere. Romanen kan også anvendes som en del af et projekt, hvor der arbejdes med flygtningedebatten.

Du kan også dykke nærmere ned i temaet talent. Få eleverne til at undersøge, hvor mange forskellige talentshow og realityprogrammer, der findes. Hvad vil det sige at have talent og X-factor? Hvem bliver udvalgt til at være med i disse show, og hvordan går det med deltagere efterfølgende? Hvorfor kan vi godt lide at se talentshows? Hvem er med i realityprogrammer?

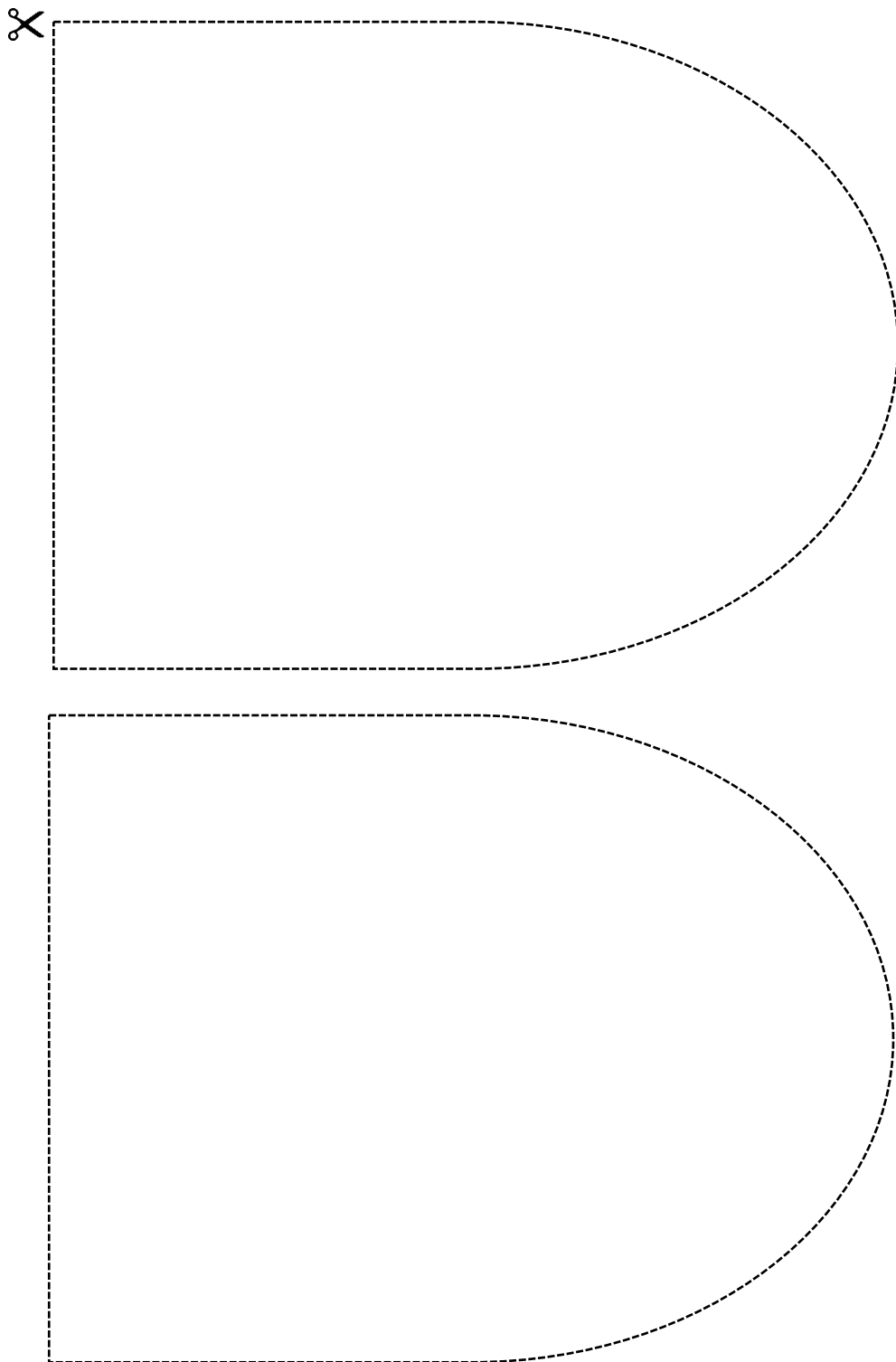
Bilag: Brilleskabelon

Selve brillerne (der tegnes inden i glassene)

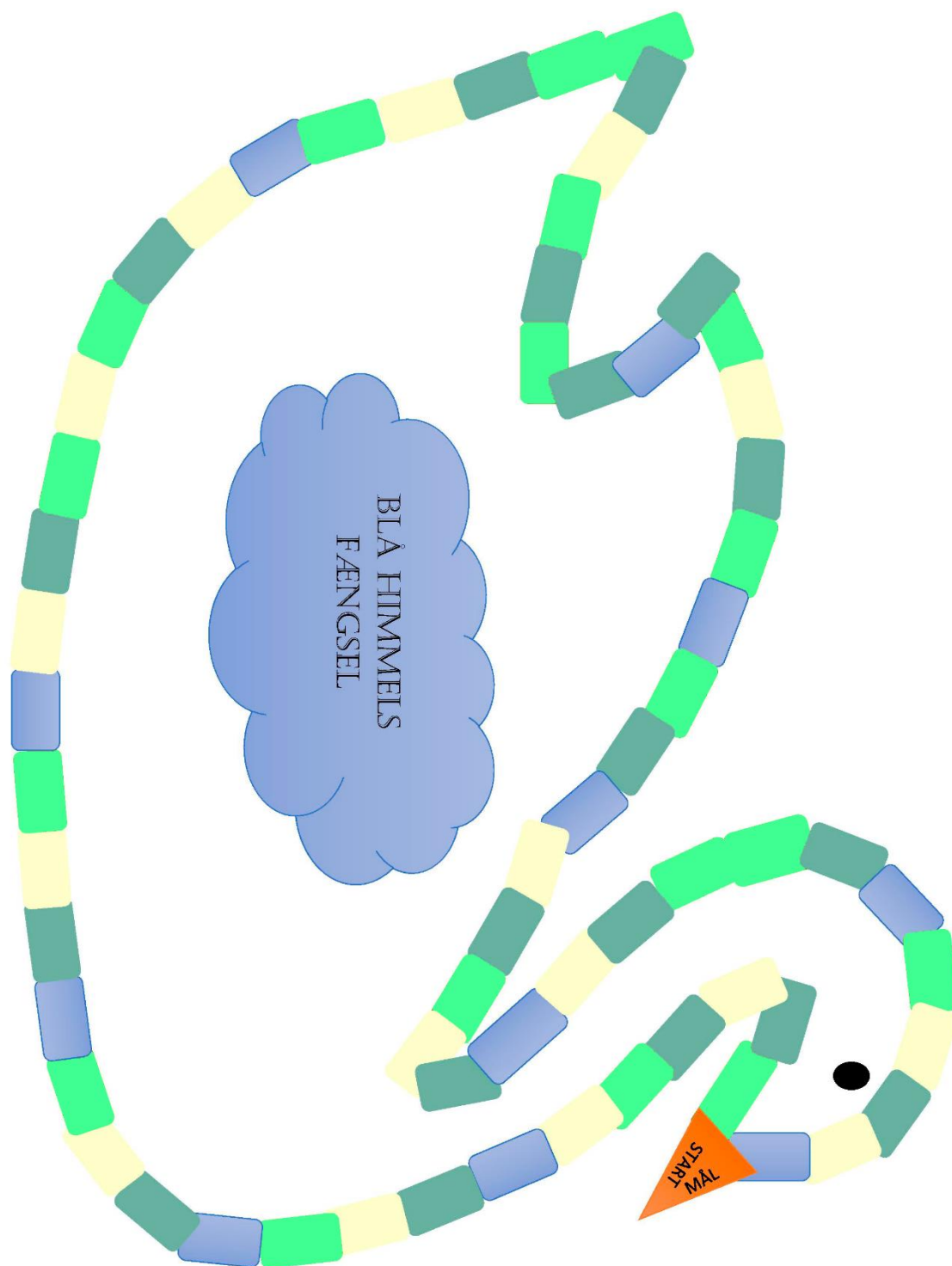

Bilag: Brilleskabelon

Klapperne over glassene (klippes i sort papir og klippes fast med en hæftemaskine)

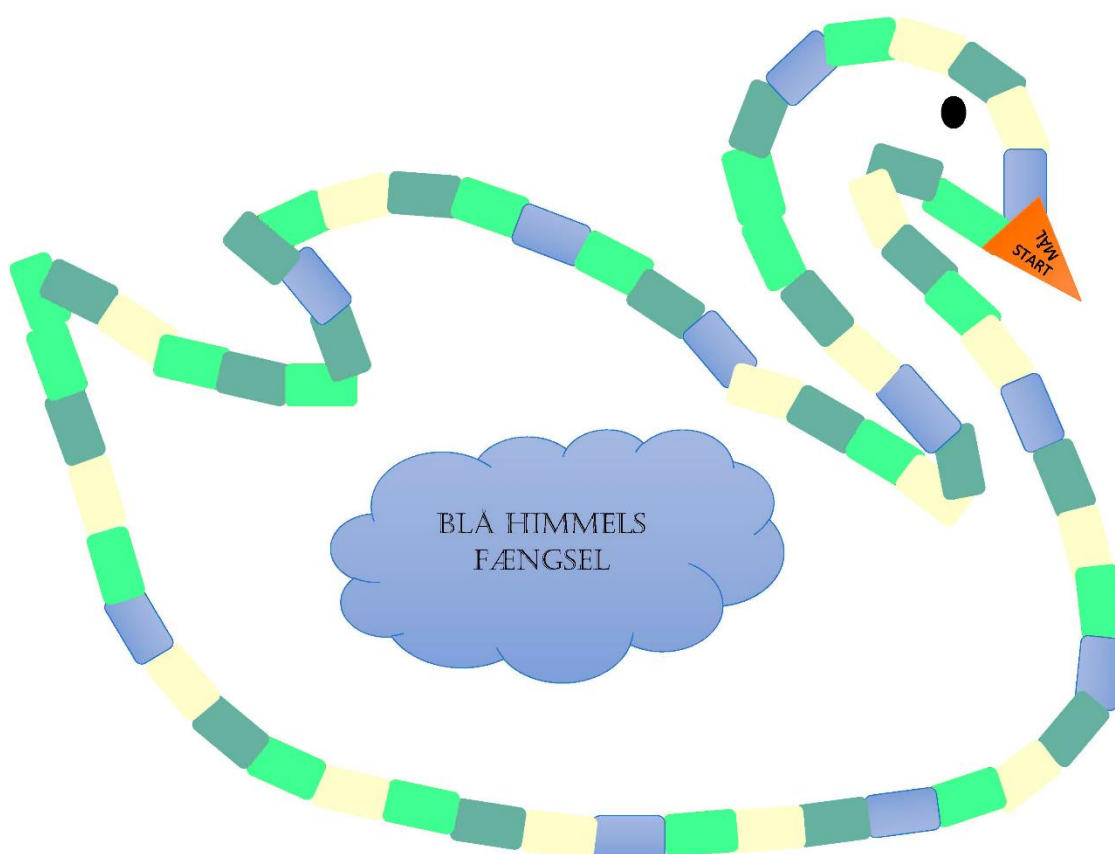
Bilag: Spilleplade

Bilag: Spilleregler

Svanen rundt

1. Alle begynder i næbet.
2. Den yngste spiller i gruppen starter med at slå med terningen.
3. Flyt spillebrikken de antal felter, som øjnene viser.
4. En anden elev i gruppen trækker et spørgsmål i samme farve som feltet.
Spørgsmålet læses højt. Hvis man svarer rigtigt, må man blive stående. Hvis man svarer forkert, skal man gå tilbage til det felt, man kom fra.
5. Hvis man lander på et blått felt, bliver man smidt i Blå Himmels fængsel og må ikke være med i næste runde. Når man kan være med igen, stiller man sin brik på det blå felt, hvor man blev smidt i fængsel. Her skal man slå med terningen og gå videre i spillet.

Bilag: Blå spillekort

<p>Spørgsmål: Hvorfor er der bygget en mur om Friby?</p> <p>Svar: For at holde zombierne ude.</p>	<p>Spørgsmål: Hvem er Blå Himmel?</p> <p>Svar: Det er en zombieudryddelsesbande</p>
<p>Spørgsmål: Hvad synes Zam om Sofie?</p> <p>Svar: Han er forelsket i hende.</p>	<p>Spørgsmål: Hvordan kommer de ind i Friby?</p> <p>Svar: De gemmer sig i en cirkusvogn i en tryllekiste.</p>
<p>Spørgsmål: Hvorfor siger Sofie til Zam, at han kan blive statsminister?</p> <p>Svar: Hun vil have ham til at tro noget mere på sig selv.</p>	<p>Spørgsmål: Hvad fanger Oscar ved bondemanden?</p> <p>Svar: Rotter</p>
<p>Spørgsmål: Hvad hedder Zams bedste dyreven?</p> <p>Svar: Emil</p>	<p>Spørgsmål: Hvilket dyr er Emil?</p> <p>Svar: Egern</p>
<p>Spørgsmål: Hvad er det for et dyr, cykelbåden forestiller?</p> <p>Svar: Svane</p>	<p>Spørgsmål: Hvad hedder lederen af Blå Himmel?</p> <p>Svar: Oliver Wright</p>

<p>Spørgsmål: Hvilket job drømmer Zam om at have?</p> <p>Svar: Tandlæge</p>	<p>Spørgsmål: Hvilket job har Sofies far?</p> <p>Svar: Borgmester</p>
<p>Spørgsmål: Hvor sover Oscar, Emil og Zam, da de er hos bondemanden?</p> <p>Svar: Hønsehuset</p>	<p>Spørgsmål: Hvordan kommer de ind på Klub Khan?</p> <p>Svar: De skal vise en klør 13.</p>
<p>Spørgsmål: Hvad hedder forfatteren af bogen?</p> <p>Svar: Jesper Wung-Sung</p>	<p>Spørgsmål: Hvor er Oscar, Emil og Zam på vej hen?</p> <p>Svar: Z-land</p>
<p>Spørgsmål: Hvad hedder byen, Sofie bor i?</p> <p>Svar: Friby</p>	<p>Spørgsmål: Hvorfor vil Zam gerne være som en svane?</p> <p>Svar: Fordi den er smuk og selvsikker.</p>
<p>Spørgsmål: Hvorfor skal alle zombier bærer Z-mærkninger?</p> <p>Svar: Da alle skal kunne se, at de er zombier.</p>	<p>Spørgsmål: Hvilken rolle får Oscar i cirkus?</p> <p>Svar: Klovn</p>

Bilag: Grønne spillekort

<p>Spørgsmål: Hvordan er stemningen i Friby?</p> <p>Svar: Stemningen er god, da alle glæder sig til talentshow, men den bliver trykket, da de finder ud af, at der er Zombier i byen.</p>	<p>Spørgsmål: Hvilken effekt har efterlysningen i radioen?</p> <p>Svar: Alle bliver mistænksomme og kigger sig over skuldrene.</p>
<p>Spørgsmål: Hvordan får Oliver Wright menneskene på sin side? Hvordan overbeviser han dem om, at zombierne skal udryddes?</p> <p>Svar: Han fortæller, at de er farlige og bider.</p>	<p>Spørgsmål: Hvordan er stemningen i kapitel 25 (Kysenes bro)?</p> <p>Svar: Stemningen er lykkelig, og alle virker forelskede.</p>
<p>Spørgsmål: Hvorfor er han lettet over, at Marcus ikke hedder Edward?</p> <p>Svar: Han tænker på Twilight serien, hvor pigen er forelsket i vampyren Edward.</p>	<p>Spørgsmål: Hvorfor bliver Zam ved med at undskylde? Og hvorfor vil Sofie have ham til at stoppe med det?</p> <p>Svar: Han føler, at han gør alting forkert, og at han i det hele taget er forkert.</p>
<p>Spørgsmål: Hvorfor bliver Zam ved med at spørge, om Marcus er flink?</p> <p>Svar: Han er nervøs for, om Sofie er forelsket i Marcus.</p>	<p>Spørgsmål: Hvorfor kysser Sofie Zam?</p> <p>Svar: Fordi hun godt kan lide ham.</p>

<p>Spørgsmål: Hvad mener djævlekvinden med: "Alle er mere, end andre tror. Men også noget andet, end de selv tror."?</p> <p>Svar: At der er mange, der ikke tror nok på sig selv, og hvad de kan blive til.</p>	<p>Spørgsmål: Hvad symboliserer de to kvinder ved Smukke Rob?</p> <p>Svar: Djævelen og en engel.</p>
<p>Spørgsmål: Hvem og hvordan er smukke Rob?</p> <p>Svar: Han er efterladt af sin mor og har kæmpet sig op ad rangstigen for at blive en indflydelsesrig person.</p>	

Bilag: beige spillekort

Lav ti sprællemænd.	Lav ti armstrækninger.
Lav ti høje knæløft med hvert ben.	Lav ti mavebøjninger.
Lav ti spark til bagdel med hvert ben.	Lav ti armsving.
Lav ti engelhop.	Hop på et ben fem gange. Skrift til det andet ben og gør det samme.
Drej rundt on dig selv fem gange.	Hop med samlede ben hen til døren og tilbage igen.

Gå som en zombie hen til tavlen og tilbage igen.

